

Predmet C-84/24

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

1. veljače 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

31. siječnja 2024.

Tužitelj u prvostupanjskom postupku i [žalitelj u kasacijskom postupku]:

EM SYSTEM UAB

Tuženici u prvostupanjskom postupku i [druge stranke u kasacijskom postupku]:

SEB bankas AB

Citadele banka Lietuvos filialas AS

[omissis]

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS (Vrhovni sud Litve)

RJEŠENJE

31. siječnja 2024.

Vilnius

Sudsko vijeće građanskog odjela Lietuvos Aukščiausiasis Teismasa (Vrhovni sud Litve), [omissis] [sastav sudskog vijeća]

[omissis] povodom [omissis] žalbe u kasacijskom postupku koju je podnio žalitelj **EM SYSTEM**, društvo s ograničenom odgovornošću, radi [revizije] rješenja [omissis] Vilniaus apygardos teismasa (Okružni sud u Vilnius, Litva) od 23. svibnja 2023. u građanskom predmetu koje se odnosi na revidiranu tužbu koju je tužitelj EM SYSTEM UAB podnio protiv tuženika *SEB bankas AB* i *AS*

Citadele banka Lietuvos filialas („Citadele banka AS litavska podružnica”) za okončanje nezakonitih radnji,

navodi sljedeće:

- 1 Spor u kasacijskom postupku odnosi se na tumačenje i primjenu pravila materijalnog prava kojima se uređuje zamrzavanje financijskih sredstava društva na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 765/2006 od 18. svibnja 2006. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini (u daljnjem tekstu: Uredba br. 765/2006 ili Uredba).
- 2 Postupak se odnosi na tužbu koju je tužitelj *EM SYSTEM* podnio protiv tuženika *Citadele banka AS (litavska podružnica)* i *SEB bankas AB* u pogledu ograničenja [pristupa] sredstvima koja drži na bankovnom računu [omissis] otvorenom kod *Citadele banka AS (litavska podružnica)* i na bankovnim računima [omissis] otvorenima kod *SEB bankas AB*. Tužitelj je tražio od suda da naloži tuženicima [omissis] da izvrše sporazum o vođenju tih bankovnih računa time da tužitelju dopuste pristup [tim] sredstvima [omissis] bez ograničenja, kao i da snose troškove postupka.
- 3 Pitanje zamrzavanja financijskih sredstava društva izvršenog 18. prosinca 2020. obuhvaćeno je područjem primjene Uredbe br. 765/2006.
- 4 [omissis]. [stajališta stranaka i suda u prvostupanjskom postupku o zahtjevu za prethodnu odluku upućenom Sudu]
- 5 [omissis] [obveza upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku u skladu s člankom 267. trećim stavkom UFEU-a]
- 6 U ovom predmetu, potreba suda koji odlučuje o žalbi u kasacijskom postupku da uputi pitanja Sudu temelji se na činjenici da sadržaj pravnih odredbi prava Europske unije koje su relevantne za rješenje spora nije potpuno jasan ni s obzirom na doktrinu *acte clair* ni doktrinu *acte éclairé*. Odgovor na pitanja upućena Sudu stoga je iznimno važan za ovaj predmet jer bi omogućio pravilnu primjenu odredbi Uredbe br. 765/2006 o kojima Sud još nije odlučivao.
- 7 [omissis] [standardna postupovna formulacija]

I. Pravni okvir: pravo Unije

- 8 Mjere ograničavanja koje je Europska unija donijela u odnosu na pobornike bjeloruskog režima i koje su relevantne u ovom slučaju naložene su na temelju Odluke Vijeća 2012/642/ZVSP od 15. listopada 2012. o mjerama ograničavanja protiv Bjelarusu (u daljnjem tekstu: Odluka 2012/642/ZVSP) i Uredbe br. 765/2006.
- 9 U članku 4. Odluke 2012/642/ZVSP (verzija na snazi 18. prosinca 2020.) navodi se:

- „1. Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju, koji su u vlasništvu, koje drže ili koji su pod nadzorom:
- (a) osoba, subjekata ili tijela odgovornih za teška kršenja ljudskih prava ili represiju protiv civilnog društva i demokratske oporbe ili čije aktivnosti na neki drugi način ozbiljno sprečavaju razvoj demokracije ili vladavinu prava u Bjelarusu, ili svake fizičke ili pravne osobe, subjekta ili tijela koje je s njima povezano, kao i pravnih osoba, subjekata ili tijela koja su u njihovom vlasništvu ili pod njihovim nadzorom;
  - (b) fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koja imaju korist od Lukašenkovog režima ili ga podupiru, kao i pravnih osoba, subjekata ili tijela koja su u njihovom vlasništvu ili pod njihovim nadzorom, kako su navedene u Prilogu.
2. Nikakva financijska sredstva ili gospodarski izvori ne stavljaju se na raspolaganje, izravno ili neizravno, u ili za korist takvih fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela navedenih u Prilogu.”
- 10 U članku 2. Uredbe br. 765/2006 (verzija na snazi 18. prosinca 2020.) navodi se:
- „1. Zamrzavaju se sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju ili su u vlasništvu, s kojima raspoložu ili ih nadziru, fizičke ili pravne osobe, subjekti i tijela navedena u Prilogu I.
- 2. Fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima navedenim u Prilogu I. ne stavljaju se, izravno ili neizravno, na raspolaganje ili u njihovu korist, nikakva financijska sredstva ili gospodarski izvori.
  - 3. Zabranjeno je svjesno i namjerno sudjelovanje u aktivnostima čiji je cilj ili posljedica izravno ili neizravno zaobilazanje mjera iz stavaka 1. i 2.
  - 4. Prilog I. sadrži popis fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koje je Vijeće, u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (a) Odluke Vijeća 2012/642/ZVSP od 15. listopada 2012. o mjerama ograničavanja protiv Bjelarusu odredilo kao odgovorne za teška kršenja ljudskih prava ili represiju civilnog društva i demokratske oporbe ili kao osobe čije aktivnosti na koji drugi način ozbiljno ugrožavaju demokraciju ili vladavinu prava u Bjelarusu ili bilo koje fizičke ili pravne osobe, subjekte ili tijela, povezane s njima, kao i pravne osobe, subjekte ili tijela u njihovu vlasništvu ili pod njihovim nadzorom.
  - 5. Prilog I. također sadrži popis fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koje je Vijeće, u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (b) Odluke Vijeća 2012/642/ZVSP odredilo kao one koji imaju koristi od Lukašenkova režima ili ga podupiru, kao i pravne osobe, subjekte ili tijela u njihovu vlasništvu ili pod njihovim nadzorom.

- 11 U točki 55.a Smjernica za provedbu i evaluaciju mjera ograničavanja (sankcija) u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a od 4. svibnja 2018. (Obavijest br. 5664/18 Glavnog tajništva Vijeća Europske unije) (u daljnjem tekstu: Smjernice iz 2018.) koje je sastavilo Vijeće Europske unije navodi se:

„Kriterij koji treba uzeti u obzir prilikom procjene je li pravna osoba ili subjekt u vlasništvu druge osobe ili subjekta jest posjeduje li više od 50 % vlasničkih prava subjekta ili ima u njemu većinski udjel¹⁷. Ako je taj kriterij zadovoljen, smatra se da je pravna osoba ili subjekt u vlasništvu druge osobe ili subjekta.“

- 12 Bilješka 17. u toj točki sadržava sljedeće upućivanje:

„Kriterij kao u definiciji predviđenoj Uredbom 2580/2001“.

- 13 U točki 62. posljednje verzije Najboljih praksi EU-a za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja koje donosi Vijeće Europske unije (27. lipnja 2022., Dokument br. 10572/22, u daljnjem tekstu: Najbolje prakse iz 2022.) ističe se:

„Kriterij koji treba uzeti u obzir prilikom procjene je li pravna osoba ili subjekt u vlasništvu druge osobe ili posjeduje li subjekt više od 50 % vlasničkih prava subjekta ili ima u njemu većinski udjel²⁰. Ako je taj kriterij zadovoljen, smatra se da je pravna osoba ili subjekt u vlasništvu druge osobe ili subjekta.“

- 14 Bilješka 20. u toj točki sadržava sljedeće upućivanje:

„Kriterij kao u definiciji predviđenoj Uredbom 2580/2001“.

- 15 Članak 1. stavak 5. Uredbe br. 2580/2001 sadržava sljedeću definiciju:

„Biti vlasnik pravne osobe, skupine ili subjekta' jest posjedovati 50 % ili više vlasničkih prava pravne osobe, skupine ili subjekta, ili imati većinski udjel u njima.“

- 16 U točki 55.b Smjernica iz 2018. i u točki 63. Najboljih praksi iz 2022. navodi se netaksativan popis kriterija koje treba uzeti u obzir kad se procjenjuje je li pravna osoba ili subjekt pod kontrolom druge osobe ili subjekta.

- 17 U točki 55.c Smjernica iz 2018. i točki 65. Najboljih praksi iz 2022. navodi se da se zadovoljavanje gore navedenih kriterija vlasništva ili kontrole može opovrgnuti za svaki slučaj zasebno.

- 18 U točki 55.d Smjernica iz 2018. navodi se:

„Ako su u skladu s gore navedenim kriterijima ustanovljeni vlasništvo ili kontrola, smatra se da stavljanje na raspolaganje sredstava ili gospodarskih resursa pravnim osobama ili subjektima koji nisu uvršteni na popis, a koji su u vlasništvu ili pod kontrolom osobe ili subjekta uvrštenog na popis, u načelu predstavlja neizravno stavljanje na raspolaganje potonjima, osim ako se može razumno utvrditi, za svaki slučaj zasebno, upotrebom pristupa temeljenog na procjeni

rizika, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući niže navedene kriterije, da dotična sredstva ili gospodarske resurse neće upotrebljavati ili imati od njih koristi ta osoba ili subjekt uvršten na popis.

Kriteriji koje treba uzeti u obzir uključuju među ostalim:

(a) datum i narav ugovornih poveznica između dotičnih subjekata (npr. ugovori o prodaji, nabavi ili distribuciji);

(b) relevantnost sektora aktivnosti subjekta koji nije uvršten na popis za subjekt koji je uvršten na popisu;

(c) značajke sredstava ili gospodarskih resursa koji su stavljeni na raspolaganje subjektu uvrštenom na popis, uključujući njihovu moguću praktičnu upotrebu od strane subjekta uvrštenog na popis te jednostavnost prijenosa tih sredstava ili gospodarskih resursa subjektu uvrštenom na popis.

(d) Ne smatra se osoba ili subjekt uvršten na popis ima korist od gospodarskih resursa samo zato što ih osoba ili subjekt koji nije uvršten na popis upotrebljava za stvaranje dobiti koja se može djelomično rasporediti dioničaru koji je uvršten na popis.”

19 U članku 66. Najboljih praksi iz 2022. navodi se:

„Ako su u skladu s gore navedenim kriterijima ustanovljeni vlasništvo ili kontrola, smatra se da stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora pravnim osobama ili subjektima koji nisu na popisu, a koji su u vlasništvu ili pod kontrolom osobe ili subjekta na popisu, u načelu predstavlja neizravno stavljanje na raspolaganje potonjima, osim ako se može razumno utvrditi, za svaki slučaj zasebno, upotrebom pristupa temeljenog na procjeni rizika, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući niže navedene kriterije, da dotična financijska sredstva ili gospodarske izvore neće upotrebljavati ili imati od njih koristi ta osoba ili subjekt na popisu.

Kriteriji koje treba uzeti u obzir uključuju između ostalog:

(a) datum i narav ugovornih poveznica između dotičnih subjekata (npr. ugovori o prodaji, nabavi ili distribuciji);

(b) relevantnost sektora aktivnosti subjekta koji nije na popisu za subjekt koji jest na popisu;

(c) značajke financijskih sredstava ili gospodarskih izvora koji su stavljeni na raspolaganje subjektu na popisu, uključujući njihovu moguću praktičnu upotrebu od strane subjekta na popisu te jednostavnost prijenosa tih sredstava ili gospodarskih izvora subjektu na popisu.”

II. Litavsko zakonodavstvo koje je relevantno za rješavanje spora između stranaka

- 20 U skladu s odredbama [Zakona Republike Litve o provedbi ekonomskih i drugih međunarodnih sankcija], koji je bio na snazi u vrijeme zamrzavanja financijskih sredstava 18. prosinca 2020., Užsienio reikalų ministerija (Ministarstvo vanjskih poslova) Republike Litve koordinira provođenje međunarodnih sankcija u Republici Litvi te pruža informacije fizičkim i pravnim osobama u pogledu pitanja povezanih s provođenjem međunarodnih sankcija (članak 11. stavak 1.), dok su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (Služba za utvrđivanje financijskih prekršaja pri Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Litve), Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (Carinska uprava pri Ministarstvu financija Republike Litve) i Lietuvos bankas (Banka Litve), u skladu sa svojom nadležnosti, bili odgovorni za nadzor provođenja financijskih sankcija (članak 12. stavak 1. podstavak 2.). Ministarstvo vanjskih poslova bilo je odgovorno za provođenje konkretnih izuzeća od sankcija utvrđenih u propisima Europske unije. Kako bi se na subjekte primijenila izuzeća, oni su morali podnijeti zahtjev tijelu koje nadzire provođenje međunarodnih sankcija iz članka 12. Zakona, a to tijelo ili financijska ustanova morali su podnijeti zahtjev Ministarstvu vanjskih poslova u pogledu provođenja izuzeća u svakom slučaju zasebno te nisu smjeli provesti izuzeće prije nego što ishode odobrenje tog ministarstva (članak 4. stavak 2.).
- 21 U skladu s odredbama Zakona Republike Litve o međunarodnim sankcijama koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja žalbe u kasacijskom postupku, provođenje međunarodnih sankcija koordinira Odbor koji je uspostavila vlada (članak 10. stavak 1.), a Služba za utvrđivanje financijskih prekršaja pri Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Litve, Ministarstvo financija, Carinska uprava pri Ministarstvu financija Republike Litve i druge institucije, u skladu s područjima za koja su zaduženi, nadležna su tijela za provođenje ograničenja pristupa financijskim sredstvima i gospodarskim izvorima, ograničenja plaćanja i ograničenja drugih financijskih aktivnosti (financijske sankcije) (članak 11. stavak 3. podstavak 1.). U skladu s člankom 13. Opisa postupka za provođenje međunarodnih sankcija, koji je odobren Odlukom br. 535 vlade Republike Litve od 25. svibnja 2022. (u daljnjem tekstu: Opis), zadaća je Službe za utvrđivanje financijskih prekršaja, u skladu s izvršavanjem dužnosti nadležnog tijela iz članka 11. stavka 1. Zakona o međunarodnim sankcijama, koordiniranje, nadzor i osiguravanje provođenja financijskih sankcija u Republici Litvi (ograničenja u pogledu raspolaganja financijskim sredstvima i gospodarskim izvorima). U skladu s člankom 13. stavkom 3. Opisa, Služba za utvrđivanje financijskih prekršaja treba donijeti odluke o zahtjevima za primjenu iznimke ili izuzeća od ograničenja i obveza, kao što se to navodi u zakonodavstvu o međunarodnim sankcijama.

III. Relevantne činjenice

- 22 Tužitelj je sklopio sporazume o vođenju bankovnog računa s tuženicima *SEB bankas AB* i *Citadele banka AS* (litavska podružnica), na temelju kojih su na

tužiteljevo ime otvoreni bankovni računi. Tuženici su 18. prosinca 2020. jednostrano i na vlastitu inicijativu zamrznuli financijska sredstva koja je tužitelj držao na računima otvorenim kod prethodno navedenih banaka zbog činjenice da je A. V. S., odnosno član tužitelja, 17. prosinca 2020. uvršten na popis osoba i subjekata u odnosu na koje je Europska unija donijela sankcije u skladu s odredbama Uredbe br. 765/2006 te su o tome obavijestili tužitelja u poruci elektroničke pošte. A. V. S. drži 50 % udjela tužitelja.

- 23 Tužitelj je tražio od suda da naloži tuženicima [*omissis*] da izvrše sporazum o vođenju bankovnog računa i da tužitelju dopuste pristup sredstvima na bankovnim računima bez ograničenja.
- 24 Presudom od 25. siječnja 2023. Vilniaus miesto apylinkės teismas (Okružni upravni sud u Gradu Vilnius, Litva) odbio je tužiteljevu tužbu.
- 25 Prema mišljenju tog suda, na temelju činjenice da A. V. S. drži 50 % udjela u društvu, koja je utvrđena s obzirom na [*omissis*] [Najbolje prakse iz 2022.] i Smjernice za provedbu i evaluaciju, zaključio je da je A. V. S. bio vlasnik tužitelja i da su tužiteljeva financijska sredstva bila pod kontrolom osobe navedene u Prilogu I. Uredbi br. 765/2006. Točkom 63. Najboljih praksi iz 2022. (točka 55.b Smjernica za provedbu i evaluaciju) određuje se da se jedan od kriterija koje treba uzeti u obzir prilikom procjene je li pravna osoba ili subjekt pod kontrolom druge osobe ili subjekta, samostalno ili temeljem sporazuma s drugim dioničarom ili drugom trećom strankom, odnosi na pravo ili ostvarivanje prava na imenovanje ili smjenjivanje većine članova administrativnog, upravnog ili nadzornog tijela takve pravne osobe ili subjekta. U skladu s člankom 7.3. tužiteljeva statuta, uzimajući u obzir činjenicu da tužiteljevi članovi imaju jednake udjele (50 % drži A. V. S., a drugih 50 % drži I. S.), ne bi bilo moguće imenovati direktora tužitelja bez odluke osobe u odnosu na koju su donesene sankcije (A. V. S.) i pristanka drugog člana. Taj je sud stoga zaključio da tužitelj ispunjava kriterije utvrđene u članku 2. stavku 1. Uredbe br. 765/2006 za izricanje sankcija u pogledu tužiteljevih financijskih sredstava.
- 26 Nakon odlučivanja o žalbi koju je podnio tužitelj EM SYSTEM UAB, sudsko vijeće [*omissis*] Vilniaus apygardos teismasa (Okružni sud u Vilnius) potvrdilo je u presudi od 23. svibnja 2023. odluku Vilniaus miesto apylinkės teismasa (Okružni upravni sud u Gradu Vilnius) od 25. siječnja 2023.
- 27 Uzimajući u obzir i. područje primjene članka 1. Uredbe br. 2021/1030 o izmjeni Uredbe (EZ) br. 765/2006 o mjerama ograničavanja u odnosu na Bjelarus i ii. sadržaj članaka 1.j i 1.k, sudsko vijeće navelo je da se zaključilo da se članci Uredbe (1.j, 1.jb, 1.k, 1.zb) odnose na pravne osobe s poslovnim nastanom u Bjelarusu (ili izvan Unije) kad je više od 50 % udjela takvih pravnih osoba u javnom vlasništvu te da stoga članke 1.j, 1.jb, 1.k, 1.zb nije moguće primijeniti na pravne osobe s poslovnim nastanom u Litvi.

- 28 Sudsko vijeće odlučilo je da je prvostupanjski sud pravilno zaključio da se na temelju činjenice da A. V. S. posjeduje 50 % udjela u društvu može utvrditi da je tužitelj u A. V. S.-ovom vlasništvu, zbog čega su tužiteljeva financijska sredstva pod kontrolom osobe navedene u Prilogu I. Uredbi, a tužitelj prema tome ispunjava kriterije utvrđene u članku 2. stavku 1. Uredbe, zbog čega su donesene sankcije u odnosu na tužiteljeva financijska sredstva.
- 29 Rješenjem br. V-222 od 14. listopada 2022. Direktora Službe za utvrđivanje financijskih prekršaja pri Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Litve (u daljnjem tekstu: Služba za utvrđivanje financijskih prekršaja) „O odobrenju popisa sankcioniranih subjekata koji su u vlasništvu ili pod kontrolom pravne osobe ili druge organizacije koja nema status pravne osobe”, *EM SYSTEM UAB* dodan je na popis društava povezanih s osobama u odnosu na koje su donesene sankcije. U tijeku je spor pred Vilniaus apygardos administracinis teismasom (Okružni upravni sud u Vilnius, Litva) (upravni spor br. eI2-4937-595/2023) povodom tužbe koju je 17. veljače 2023. podnio tužitelj *EM SYSTEM UAB* i u kojoj je tražio poništenje rješenja Službe za utvrđivanje financijskih prekršaja kojim se nalažu međunarodne sankcije društvu *EM SYSTEM UAB*.

Ovo sudsko vijeće

utvrđuje sljedeće:

IV. Argumenti suda koji odlučuje o žalbi u kasacijskom postupku i njegovo stajalište u prethodnom postupku

- 30 Člankom 2. stavkom 1. Uredbe br. 765/2006 određuje se da se „[z]amrzavaju [...] sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju ili su u vlasništvu, s kojima raspoložu ili ih nadziru, fizičke ili pravne osobe, subjekti i tijela navedena u Prilogu I.”. U skladu s člankom 4. Odluke 2012/642/ZVSP, koji se provodi Uredbom br. 765/2006 (i koji se navodi u članku 2. stavku 4. te uredbe), zamrzavaju se financijska sredstva koja pripadaju, koja su u vlasništvu, koja drže ili koja su pod nadzorom fizičkih i pravnih osoba navedenih u Prilogu te fizičkih i pravnih osoba koje su u njihovu vlasništvu ili pod njihovim nadzorom. Prema tome, kad se određuje koja financijska sredstva u vlasništvu koje pravne osobe treba zamrznuti u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe br. 765/2006, važni su i. kriteriji vlasništva i kontrole nad pravnom osobom i ii. okolnosti u kojima financijska sredstva koja su u vlasništvu ili pod kontrolom pravne osobe treba shvatiti kao financijska sredstva koja su u vlasništvu, koja drže ili koja su pod nadzorom osobe u odnosu na koju su donesene sankcije.
- 31 Na datum na koji su zamrznuti bankovni računi o kojima je riječ (18. prosinca 2020.), u Uredbi br. 765/2006, kojom su se izrekle sankcije, nije bio definiran kriterij koji treba uzeti u obzir kad se procjenjuje je li pravna osoba ili subjekt u vlasništvu druge pravne osobe ili subjekta. U verziji [Smjernica za provedbu i evaluaciju] koja je tada bila na snazi određuje se kriterij prema kojem se posjeduje „više od 50 % vlasničkih prava subjekta ili ima u njemu većinski udjel”, ali

Uredba br. 2580/2001, na koju se upućuje u bilješki kao na izvor te odredbe, sadržava tekst „posjedovati 50 % ili više vlasničkih prava pravne osobe, skupine ili subjekta, ili imati većinski udjel u njima”. Isto tumačenje Vijeća Europske unije iznosi se u najnovijoj verziji Najboljih praksi EU-a za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja (27. lipnja 2022., Dokument br. 10572/22, t. 62.). Stoga nije jasno koji kriterij nacionalni sud treba primijeniti kad ocjenjuje je li subjekt privatnog sektora (banka) koji primjenjuje sankcije (zamrzavanje financijskih sredstava) pravilno procijenio da je tužitelj (pravna osoba) u vlasništvu osobe u odnosu na koju su donesene sankcije na temelju Uredbe br. 765/2006, kao što se navodi u Prilogu I. toj uredbi.

- 32 Pravnu nesigurnost povećava činjenica da se narednim i trenutačnim izmjenama Uredbe br. 765/2006 (članak 1.j točka (c) i članak 1.k stavak 1. točka (c)) određuje da određene sankcije treba izreći pravnim osobama, subjektima ili tijelima s poslovnim nastanom izvan Unije „u čijim vlasničkim pravima [subjekti navedeni u toj uredbi] ima[ju], izravno ili neizravno, više od 50 % udjela”. Prema tome, dvojbe mogu nastati u pogledu toga treba li na tumačenje veza s pravnim osobama i subjektima u odnosu na koje su donesene sankcije na temelju te uredbe, kao što se to određuje člancima 1.j, [1.k] i 2. te uredbe, primijeniti drukčije kriterije kojima se opisuju takve veze ili treba li prilikom sustavnog tumačenja te uredbe primijeniti kriterij „u čijim vlasničkim pravima [...] ima [...] više od 50 % udjela” koji se izričito navodi u toj uredbi (u člancima 1.j i 1.k).
- 33 U slučaju da posjedovanje točno 50 % udjela u društvu ne treba smatrati vlasništvom nad pravnom osobom za potrebe članka 2. stavka 1. Uredbe br. 765/2006, sudsko vijeće postavlja pitanje treba li smatrati da posjedovanje takvog udjela podrazumijeva kontrolu nad pravnom osobom.
- 34 U slučaju da treba smatrati da posjedovanje točno 50 % udjela u društvu podrazumijeva vlasništvo ili kontrolu nad pravnom osobom, javlja se pitanje treba li smatrati da je ispunjen uvjet za primjenu članka 2. stavka 1. Uredbe, odnosno da financijska sredstva te pravne osobe pripadaju ili su u vlasništvu, s njima raspolaže ili ih nadzire fizička osoba navedena u Prilogu I. Uredbi.
- 35 U slučaju da se smatra da je ispunjen uvjet za primjenu članka 2. stavka 1. Uredbe, javlja se pitanje može li se ta pretpostavka oboriti u slučaju kao što je onaj u glavnom postupku, odnosno u građanskom postupku u kojem društvo traži od suda da naloži bankama tuženicima da izvrše sporazum o vođenju bankovnog računa time da društvu omoguće pristup financijskim sredstvima na njegovim bankovnim računima bez ograničenja. U ovom se predmetu javlja pitanje može li se u tom slučaju društvo čija su financijska sredstva zamrznuta osloniti na činjenicu da nije ispunjen uvjet iz članka 2. stavka 2. Uredbe br. 765/2006, prema kojem se zabrana pristupa financijskim sredstvima primjenjuje ako financijska sredstva društva upotrebljava osoba navedena u Prilogu I. toj uredbi ili se ona upotrebljavaju za njezin račun.

- 36 To se pitanje postavlja s obzirom na pojašnjenja iz dokumenata koji se odnose na Smjernice iz 2018., t. 55.d, Najbolje prakse iz 2022., t. 66.) prema kojima se, ako su u skladu s kriterijima koja se utvrđuju u njima ustanovljeni vlasništvo ili kontrola, smatra da stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora pravnim osobama ili subjektima koji nisu na popisu, a koji su u vlasništvu ili pod kontrolom osobe ili subjekta na popisu, u načelu predstavlja neizravno stavljanje na raspolaganje potonjima, osim ako se može razumno utvrditi, za svaki slučaj zasebno, upotrebom pristupa temeljenog na procjeni rizika, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući kriterije utvrđene u dokumentima koji se odnose na najbolje prakse, da financijska sredstva neće upotrebljavati ili imati od njih koristi ta osoba ili subjekt na popisu. Kad ocjenu s obzirom na kriterije utvrđene u dokumentima koji se odnose na najbolje prakse provodi banka, javlja se pitanje stavlja li se time nerazuman teret na subjekt privatnog sektora, uzimajući u obzir da na temelju Uredbe nadležna nacionalna tijela također imaju niz obveza u pogledu pravilne provedbe sankcija.
- 37 Sudsko vijeće smatra da, kad je riječ o provedbi prava Europske unije, to pravo treba tumačiti na način kojim se ne stavlja nerazuman teret na subjekte privatnog sektora koji imaju obvezu primjenjivati sankcije u skladu s Uredbom br. 765/2006. Kad bi takvi subjekti bili obvezni provoditi detaljne ocjene strukture i aktivnosti pravne osobe u svakom slučaju zasebno prilikom odlučivanja o primjeni sankcija, to bi se moglo smatrati ograničenjem slobode poduzetništva, koja se propisuje člankom 16. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. S druge strane, mora se osigurati i poštovanje temeljnih prava osoba u odnosu na koje su donesene sankcije, tako da kriteriji i postupci za primjenu sankcija trebaju biti jasni, a njihov ishod predvidljiv.
- 38 Međutim, ako Sud utvrdi da se tužitelj iz nacionalnog postupka, kao što je onaj iz glavnog postupka, može osloniti na činjenicu da nije ispunjen uvjet iz članka 2. stavka 2. Uredbe br. 765/2006, prema kojem se zabrana upotrebe financijskih sredstava primjenjuje ako financijska sredstva društva upotrebljava osoba navedena u Prilogu I. Uredbi ili se ona upotrebljavaju za njezin račun, pitanje o kojem odlučuje sudsko vijeće odnosi se na kriterije koji se primjenjuju za potrebe ocjene u takvom nacionalnom postupku. Prema tužiteljevu mišljenju, na temelju sljedećih okolnosti može se zaključiti da se financijska sredstva društva ne upotrebljavaju za račun osobe navedene u Prilogu I. Uredbi: 1. imovina člana društva i imovina društva odvojene su u skladu s propisima, 2. društvo vodi direktor koji je osoba različita od one navedene u Prilogu I. Uredbi, 3. upravitelj društva sklopio je ugovore s tuženicima za račun društva, 4. upravitelj društva primio je bankovne kartice i pristupne uređaje, kodove i lozinke za bankovne račune otvorene za račun društva, 5. upravitelj društva obvezao se da neće otkriti podatke koji omogućuju pristup računima društva. Sudsko vijeće ima dvojbe u pogledu toga može li se smatrati da takve okolnosti sprečavaju upotrebu financijskih sredstava društva za račun osobe navedene u Prilogu I. Uredbi.
- 39 S obzirom na dvojbe u pogledu tumačenja pojma „financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju ili su u vlasništvu, s kojima raspolažu ili ih

nadziru, fizičke ili pravne osobe, subjekti i tijela” iz članka 2. stavka 1. Uredbe br. 765/2006 i uvjeta za primjenu članka 2. stavka 2., potrebno je uputiti Sudu pitanje u pogledu tumačenja članka 2. stavaka 1. i 2. Uredbe br. 765/2006.

- 40 Sudskom praksom Suda potvrđuje se da Sud ima nadležnost za odlučivanje u prethodnom postupku o tumačenju propisa koji se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku (presuda Suda od 12. lipnja 2014., Peftiev, C-314/13).

Sudsko vijeće [omissis] [standardna postupovna formulacija]

odlučuje:

Sudu se upućuju sljedeća prethodna pitanja relevantna za ovaj slučaj:

1. *Treba li članak 2. stavke 1. i 2. Uredbe br. 765/2006 tumačiti na način da, ako se utvrdi da osoba koja se navodi u Prilogu I. Uredbi posjeduje točno 50 % udjela u društvu, treba smatrati da su financijska sredstva društva u vlasništvu, da ih drži ili da ih nadzire subjekt naveden u Prilogu I. Uredbi?*

2. *Može li se u postupku pred nacionalnim sudom, kao što je onaj u glavnom postupku, u kojem društvo čija su sredstva zamrznuta jer točno 50 % njegovih udjela drži osoba navedena u Prilogu I. Uredbi br. 765/2006 traži od suda da naloži bankama tuženicima da izvrše sporazume o vođenju bankovnog računa, čime se tom društvu omogućuje pristup financijskim sredstvima na njegovim bankovnim računima bez ograničenja, odluka banke da zamrzne njegova financijska sredstva osporavati argumentom prema kojem financijska sredstva društva ne upotrebljava osoba navedena u Prilogu I. toj uredbi ili se ona ne upotrebljavaju za njezin račun?*

3. *Ako je odgovor na drugo pitanje potvrđan, koje kriterije treba primijeniti kako bi se u takvom postupku pred nacionalnim sudom odredilo upotrebljava li financijska sredstva osoba navedena u Prilogu I. Uredbi br. 765/2006 ili upotrebljavaju li se ona za njezin račun? Može li se smatrati da okolnosti, kao što su 1. odvajanje imovine društva od imovine njegovih članova, 2. činjenica da upravitelj društva (različit od osobe navedene u Prilogu I. Uredbi) djeluje za račun društva i 3. činjenica da je pristup bankovnim računima društva odobren samo upravitelju društva, sprečavaju upotrebu financijskih sredstava društva za račun osobe navedene u Prilogu I. Uredbi čiji udio u društvu iznosi točno 50 %?*

[omissis]. [standardna postupovna formulacija]

[omissis] [sastav sudskog vijeća]